

राज्य योजना सन २०१५-१६ निसर्ग पर्यटन योजने
अंतर्गत चालू बाब प्रस्ताव.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग,
शासन निर्णय क्र. डब्ल्यूएलपी-०६१५/प्र.क्र.१७०/भाग-१/फ-१
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
दिनांक :- २८ सप्टेंबर, २०१५.

वाचा :-

१. वित्त विभागाचे परिपत्रक क्रमांक :- अर्थसं - २०१५ / प्र. क्र. ८५ / अर्थ - ३,
दिनांक १७.०४.२०१५.
२. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
यांचे पत्र क्र. कक्ष-१ / पी / यो / चाबाप्र / प्र. क्र. ४१ (भाग-२) / १५-१६ / ८१९
दिनांक २७.०७.२०१५.
३. शासन निर्णय क्रमांक :- डब्ल्यूएलपी-०६१५/प्र.क्र.१७०/फ-१, दिनांक ०३.०८.२०१५.
४. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र क्र. कक्ष-२२
(६)/योजना/प्र.क्र.२४/१८७१/(१५-१६), दिनांक :- ०७.०८.२०१५.
५. शासन निर्णय क्रमांक :- डब्ल्यूएलपी-०८.१५/प्र.क्र.२६२/फ-१, दिनांक १३.०८.२०१५.
६. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
यांचे पत्र क्र. कक्ष-१ / पी / यो/ चाबाप्र / प्र. क्र. ४१ (भाग-२) / १५-१६ / ९७७
दिनांक २०.०८.२०१५.
७. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचकडील पत्र क्र. कक्ष-
२२(६)/योजना/प्र.क्र.८४/२४८२/१५-१६, दिनांक २१.०९.२०१५.

प्रस्तावना :-

सन २०१५-१६ राज्यस्तरीय योजनेतर्गत निसर्ग पर्यटन योजना (२४०६ २२९५) या लेखाशिर्षातर्गत
रुपये ५१००.०० लक्ष इतका नियतव्यय मंजूर असून त्यापैकी रु. ३५७०.०० लक्ष नियतव्यय अर्थसंकल्पीत
करण्यात आला आहे. सदर योजनेतील रु. २०००.०० लक्ष इतका नियतव्यय संरक्षित क्षेत्राकरिता मंजूर
करण्यात आला असून त्यापैकी रु. १४००.०० लक्ष निधी अर्थसंकल्पीत करण्यात आला आहे.

संदर्भ क्रमांक २ च्या पत्रान्वये अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास) यांनी
सादर केलेल्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने संदर्भ क्रमांक ३ च्या शासन निर्णयान्वये रु. १२८.७५ लक्ष निधी निसर्ग
पर्यटन योजना (२४०६ २२९५) या योजनेअंतर्गत वितरीत करण्यात आला आहे.

तसेच संदर्भ क्रमांक ३ च्या पत्रान्वये तांत्रिक मान्यतेसाठी तपासणी शुल्कापोटी निधी उपलब्ध करून
देण्याची विनंती प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी केली असता संदर्भ क्रमांक ५
च्या शासन निर्णयान्वये रु. १८.०० लक्ष निधी निसर्ग पर्यटन योजना (२४०६ २२९५) या योजनेअंतर्गत वितरीत
करण्यात आला आहे, अशा प्रकारे एकूण रु.१४६.७५ लक्ष निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

शासन निर्णय बैठक- २०११/ प्र.क्र. १७४/ फ-५ दि. २४.१०.२०११ अन्वये गठीत निसर्ग पर्यटन तज्ञ समितीने संदर्भ क्र. ७ नुसार मेळघाट, काटेपूर्णा व ज्ञानगंगा ह्या संरक्षित क्षेत्राच्या आराखड्यांना खालीलप्रमाणे मंजूरी प्रदान केली आहे.

अ. क्र.	संरक्षित क्षेत्र	वृत्ताचे नाव	आराखडा कालावधी (वर्ष)	आराखड्याप्रमाणे एकूण रक्कम (रु. लाखात)	सन २०१५-१६ करीता मागणी रक्कम (रु. लाखात)
१	मेळघाट व्याघ्र प्रकल्प, अमरावती.	नागपूर वन्यजीव	१०	२४०९.००	२२५.००
२	काटेपूर्णा अभयारण्य	वृत्त	१०	४२९.६०	५०.२५
३	ज्ञानगंगा अभयारण्य		१०	३२४.११	५५.२५
एकूण				३१६२.७१	३३०.५०

वित्त विभागाच्या संदर्भ क्रमांक १ च्या परिपत्रकानुसार सन २०१५-१६ करीता योजनेअंतर्गत निसर्ग पर्यटन योजना (२४०६ २२९५) मधील विहीत प्रयोजनाखाली अर्थसंकल्पित निधीच्या ७० % मर्यादेत निधी माहे नोव्हेंबर, २०१५ पर्यंत खर्च करण्यास “ अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या योजनांतर्गत जुन्या योजनांचा खर्च - योजनेच्या स्वरूपात अथवा व्याप्तीमध्ये बदल होत नसल्यास वित्त विभागाबरोबर नियोजन विभागाचीही सहमती आवश्यक नाही ” या अटीवर खर्च करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

शासन निर्णय :-

संदर्भ क्रमांक ६ च्या पत्रान्वये अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी सादर केलेल्या प्रस्तावापैकी सोबतच्या परिशिष्टात नमूद केलेल्या प्रशासकीय / तांत्रिक मान्यता प्राप्त व संदर्भ क्रमांक ७ च्या निसर्ग पर्यटन तज्ञ समितीने पर्यटन आराखड्यास मंजूरी दिल्याप्रमाणे एकूण **रु. ८३.३७ लक्षच्या** कार्यबाबीकरीता निधी खालील अटीच्या अधीन राहून खर्च करण्यास शासनाची मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

- सदर योजनेवर खर्ची टाकावयाची रक्कम सन २०१५-१६ मध्ये लेखाशिर्ष क्र.२४०६ वनीकरण व वन्यजीवन, पंचवार्षिक योजनांतर्गत, राज्य योजनांतर्गत योजना (०२) (०६) इको टुरिझम (राज्य) (२४०६-२२९५) अंतर्गत उद्दीष्टनिहाय, अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीद्वारे प्राप्त होणाऱ्या निधीतून सोबत जोडलेल्या विवरणपत्रानुसार खर्च करण्यात यावी.
- योजनांतर्गत प्रस्तावित कार्यबाबींना आवश्यकतेनुसार सक्षम प्राधिकार्यांनी प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यता प्रदान केलेली आहे, याची खातरजमा झाल्यानंतरच सदर कार्यबाबीवर निधी खर्ची टाकण्यात यावा आणि याची जबाबदारी प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) यांची राहिल.
- कार्यबाबीमध्ये खरेदीचा समावेश असल्यास शासनाने विहित केलेल्या पद्धतीचा अवलंब करून खरेदी करण्यात यावी.
- सदर कामे करताना भारतीय वन अधिनियम, १९२७, वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम १९७२ व वन (संवर्धन) अधिनियम १९८० चा भंग होणार नाही या अटीवर मंजूरी देण्यात येत आहे.

५. केंद्र शासन व राज्य शासनाचे निसर्ग पर्यटन धोरणाशी अनुकूल राहतील अशीच कामे कार्यान्वित करावी.
  ६. प्रस्तावित कार्यबाबींचा समावेश संबंधित संरक्षित क्षेत्रांच्या सर्वकष पर्यटन आराखड्यात करण्यात यावा.
  ७. वित्त विभागाने निर्गमित केलेल्या विविध मार्गदर्शन सूचनांचे व दिनांक १७.०४.२०१५ च्या परिपत्रकाचे काटेकोर पालन करावे.
  २. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे परिपत्रक क्रमांक :- अर्थसं-२०१५/प्र.क्र.८५/अर्थ-३, दिनांक १७.०४.२०१५ ला अनुलक्षून निर्गमित करण्यात येत आहे.
  ३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०९२८१७१७४२९४१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.
- महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अरविंद आपटे)
विशेष कार्य अधिकारी
महसूल व वन विभाग.

प्रति :

- १) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- २) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ३) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ४) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) पश्चिम, मुंबई.
- ५) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) पूर्व, नागपूर.

प्रत :

- १) महालेखापाल १ व २ (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
- २) वित्त विभाग, (व्यय-१०) मंत्रालय, मुंबई- ३२.
- ३) कक्ष अधिकारी (कार्यासन ब-१), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय मुंबई ३२.
- ४) कक्ष अधिकारी (कार्यासन फ-२), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय मुंबई ३२.
- ५) निवड नस्ती, फ-१ कार्यासन, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय मुंबई ३२.

*****

शासन निर्णय क्रमांक :- डब्ल्यूएलपी ०६१५/प्र.क्र. १७० /भाग-१/फ-१, दिनांक :- २८ सप्टेंबर, २०१५ सोबतचे विवरणपत्र.

(रक्कम रुपये लाखात)

प्रधान शिर्ष	सविस्तर शिर्ष	सप्टेंबर, २०१५	ऑक्टोबर, २०१५	एकूण
१	२	३	४	५
२४०६ २२९५	०२-मजुरी	८.३७	२५.००	३३.३७
	२१- पुरवठा व सामग्री	४.५०	८.००	१२.५०
	२७-लहान बांधकामे	४.५०	८.००	१२.५०
	५०-इतर खर्च	१०.००	१५.००	२५.००
	एकूण	२७.३७	५६.००	८३.३७

परिशिष्ट

अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), पूर्व नागपूर यांचेकडील खालीलप्रमाणे एकूण कामे रु. ८३.३७

लक्ष

मेळघाट व्याघ्र प्रकल्प

अ.क्र.	योजनेतील प्रस्तावित बाबनिहाय कामे	बाबनिहाय अंदाजित रक्कम (लाखात)
अ मेळघाट व्याघ्र प्रकल्प		
१.सिपना वन्यजीव विभाग, परतवाडा		
१	हतारु विश्रामगृहाची दुरुस्ती	१.९६
२	महिला कर्मचारी करीता संरक्षण कुटी येथे स्वच्छता गृह बांधणे.	
	१. चडुपाटी संरक्षण कुटी	०.९०
	२. डुंडाआम संरक्षण कुटी	०.९०
	३. झेंडाबल्ला संरक्षण कुटी	०.९०
	४. मामा मामी संरक्षण कुटी	०.९०
	५. आलकुंड संरक्षण कुटी	०.९०
	६. राक्षाडोह संरक्षण कुटी	०.९०
३	संरक्षण कुटीकरीता रेनवॉटर हार्वेस्टिंग सिस्टीम करणे	
	१. आलकुंड संरक्षण कुटी	२.१३
	२. कळमपाणी संरक्षण कुटी	२.१३
		११.६२
२. गुगामल वन्यजीव विभाग, परतवाडा		
१	निसर्ग निर्वचन संकुल येथील रोड दुरुस्ती (गेट ते नर्सरी पर्यंत एकूण ३५ मि.)	२.१७
२	निसर्ग निर्वचन संकुल येथील रोड दुरुस्ती (नर्सरी ते हरीसाल संकुल पर्यंत एकूण ३५ मि.)	२.१७
३	निसर्ग निर्वचन संकुल येथील रोड दुरुस्ती (हरीसाल संकुल ते टेंन्ट पर्यंत ३५ मि.)	२.१७
४	निसर्ग निर्वचन संकुल येथे जेन्टस करीता स्वच्छता गृह बांधणे.	१.०५
५	निसर्ग निर्वचन संकुल येथे लेडीज करिता सामुहिक स्वच्छता गृह बांधणे.	१.०५

६	निसर्ग निर्वचन संकुल येथे निसर्ग प्रेमी करिता सामुहिक स्वच्छता गृह बांधणे.	१.०५
७	निसर्ग निर्वचन संकुल येथील टेंट करिता साहित्य खरेदी करणे	२.९०
८	निसर्ग निर्वचन संकुल येथे विद्यार्थ्यांकरिता निसर्ग परीचय शिबीराचे आयोजन करणे. प्रती शिबीर २० विद्यार्थी प्रमाणे ०२ दिवस तसेच प्रती शिबीर ३००००/- रुपये प्रमाणे ५ शिबीर	१.५०
		१४.०६
३.आकोट वन्यजीव विभाग, आकोट		
१	निसर्ग पर्यटनाबाबत प्रसिध्दी करिता सार्वजनिक व गर्दीच्या ठिकाणी होल्डींग्स लावणे.	२.५०
२	ग्राम परीसर विकास समिती मार्फत गाईड प्रशिक्षणाची रिफरेशर कोर्स सर्व साहित्यासह आयोजित करणे.	०.४०
३	विभागामध्ये अस्तित्वात असलेल्या वनविश्राम गृहामध्ये एल.पी.जी. गॅस कनेक्शन देणे	०.३५
४	पर्यटकावरती सनियंत्रणा करिता अस्तित्वात असलेल्या चेक नाक्यावरती सी.सी. टीव्ही कॅमरे व मॉनिटर बसविणे. सोलर ऑपरेटेड	५.४०
		८.६५
	एकूण मेळघाट व्याघ्र प्रकल्प	३४.३३
ब. अकोला वन्यजीव विभाग, अकोला		
१. काटेपूर्णा अभयारण्य		
१	वाघा NIC विद्युतीकरण करणे	१२.५२
२	वाघा डॉरमेटरी विद्युतीकरण	०.५२
३	वाघा डॉरमेटरी साहित्य	५.००
४	फोल्डेबल मचान (१४)	७.००
	एकूण काटेपूर्णा	२५.०४
२.ज्ञानगंगा अभयारण्य		
१	तारापूर येथे बोअरला विद्युत जोडणी करणे	०.५०
२	तारापूर येथे बोअरवेल वर सबमर्सिबल पंप बसविणे	०.५०
३	वैरागड येथे संरक्षण कुटीला पाण्याच्या टाकीसह पाईप लाईन टाकणे	०.५०

४	तारापूर येथे संरक्षण कुटीला पाण्याच्या टाकीसह पाईप लाईन टाकणे	०.५०
५	वैरागड क.क्र. २४७ बोथा-१ क्र.क्र. २७४ बोथा-१ क.क्र. २७२ ३ सोलार पंप प्रति नग-४.०० लक्ष खामगांव परिक्षेत्र	१२.००
६	पाईप लाईन व सबसॉईल स्प्रींकलर सिस्टीम वैरागड क.क्र. २४७ बोथा-१ क्र.क्र. २७४ बोथा-१ क.क्र. २७२ खामगांव परिक्षेत्र	६.००
७	१.५ हे. चे कुरण विकास कामे (०.३० प्रमाणे) गेरु क.क्र. २२५ तारापूर क.क्र. २९८ बोथा-२ क.क्र. २६० बोथा-२ क्र.क्र.२५९ बोथा-१ क.क्र. २७१ खामगांव परिक्षेत्र	१.५०
८	१.५ हे. चे ५ कुरण विकास कामे (०.३० प्रमाणे) डों. खंडाळा-१ क.क्र. २५७ डों. खंडाळा-२ क.क्र. २८६ द. देव्हारी-क.क्र.२७८ तोफखाना क.क्र. ३११ डों. खंडाळा क.क्र. २८५ बुलडाणा परिक्षेत्र	१.५०
९	पायडल बोट लाईफ जॅकेटसह	१.००
	एकूण ज्ञानगंगा अभयारण्य	२४.००

*****